

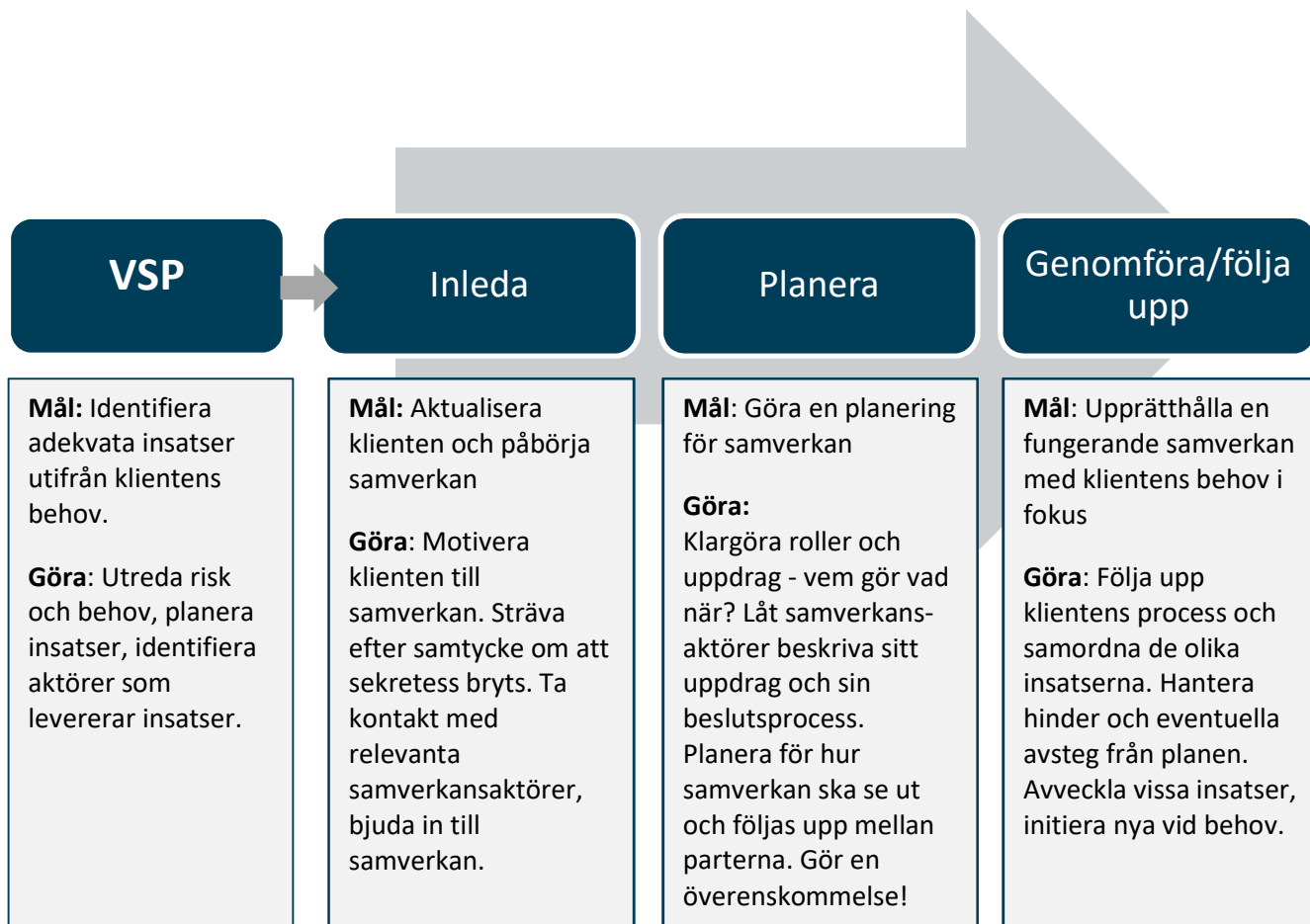

Här beskrivs en modell för extern samverkan som omsätter strategier för och erfarenheter av samverkan till praktik – vad behöver medarbetaren göra i olika faser av en samverkansprocess för att vara framgångsrik?

Utgångspunkten är att samverkan är en av flera komponenter i det återfallsförebyggande uppdraget.

- ✓ Det är framgångsrikt att hjälpa klienten inom flera kriminogena behovsområden med hjälp av flera insatser samtidigt. Enbart våra egna insatser räcker sällan för medel och högriskklienter, vi behöver tillse att de får ta del av de resurser som samhället erbjuder.
- ✓ Utgångspunkten är att alla insatser som klienten får ta del av, både internt och externt, ska hjälpa klienten att röra sig i en prosocial riktning och ta steg in i samhället. Ju fler områden som klienten blir hjälpt inom, desto större effekt ger det återfallsförebyggande arbetet.
- ✓ Att samverka ingår i och hjälper oss i vårt uppdrag och är lika viktigt oavsett om jag arbetar på anstalt eller i frivård.
- ✓ Samverkan är enkelt i teorin men svårare i praktiken. Modellen som beskrivs i dokumentet kan hjälpa dig i samverkansarbetet kring klienten.

En modell för extern samverkan

VSP

Utgångspunkten för vårt återfallsförebyggande arbete inklusive samverkan är VSP-utredningen där vi kartlägger klientens behov och planerar vilka insatser klienten behöver för att behoven ska minska.

Det är Frivårdskoordinatorn som ansvarar för samverkan med externa aktörer, både för klienter i anstalt som ska ställas under övervakning vid villkorlig frigivning, och för skyddstillsynsdömda. Ansvaret innefattar också kontinuitet och tidig planering av verkställigheten. Intern samverkan mellan Frivårdskoordinatorn och kontaktman/klienthandläggare är nödvändig.

Säkerställ att:

- ✓ Adevkata insatser har planerats för att adressera klientens samtliga kriminogena behov
- ✓ Adevkata insatser har planerats som adresserar behoven psykisk och fysisk ohälsa (om klienten har dessa behov). Ta hjälp av hälso- sjukvården på anstalt (för VF klienter)
- ✓ Den insats som planeras är genomförbar och riskreducerande. Fundera utifrån följande frågeställningar: Vad vill vi ska hända med klienten i dessa insatser? Hur kan dessa insatser bidra i det återfallsförebyggande arbetet? Kan de externa insatserna och kriminalvårdens insatser förstärka varandra?
- ✓ Det finns en långsiktig planering för hela verkställigheten där övervakningstiden inkluderas

Inleda

Denna fas i samverkansprocessen handlar om två saker:

1) Att motivera klienten till att medverka i samverkan och sträva efter att sekretess kan brytas mellan myndigheter. Samverkan blir enklare om klienten ger sitt samtycke, men vi kan behöva samverka även utan klientens medgivande.

- ✓ Kom ihåg! Samverkan är en del av verkställigheten som inte kan väljas bort.
- ✓ Visa vad klienten kan vinna på att ta emot samordnat stöd, exempelvis att alla hör samma information, färre besök på olika ställen för klienten, att samlad stöd betyder mycket stöd, osv.

2) Att initiera samverkan med aktuella aktörer genom att ta kontakt och bjuda in till samverkansmöte. Använd gärna digitala hjälpmedel.

- ✓ Gör detta så tidigt du kan under verkställigheten. Om klienten är i anstalt, påbörja denna fas 4-6 månader inför den villkorliga frigivningen. Även om socialtjänsten inte arbetar aktivt med ärendet före VF, kan de initieras tidigt och vara med i planeringen
- ✓ Undersök om klienten kan komma ifråga för SIP, Samordnad Individuell Plan*
- ✓ Använd den rutin som finns på kontoret för kontakter med externa aktörer. Om du stöter på problem, lyft det med din chef eller vid kollegium. Lägg också ansvar på klienten – vilka kontakter kan hen själv ta?
- ✓ Dokumentera samtycke i "klientinformation" i VSP.
- ✓ Dokumentera samverkan

*SIP är en planeringsmodell för samordning av insatser som regleras i hälso- och sjukvårdslagen (16 kap, 4 §) och socialtjänstlagen (2 kap. 7 §). För mer information, besök Sveriges kommuner och Regioners hemsida: SKR.se

Planera

Här är målet att samla samverkansaktörer och klient och komma fram till en gemensam problembild och en tydlig plan för hur samverkan ska se ut på lång sikt. Vem gör vad? När då? Det handlar också om att ta fram en handlingsplan för vad var och en gör vid eventuella avvikelser från planen och komma överens om kommunikationsvägar. Det är viktigt att det finns en ömsesidig respekt och förståelse för varandras uppdrag, möjligheter och resurser för att samverkan ska fungera.

Säkerställ att:

- ✓ Du har tillräcklig kunskap om de andra aktörernas uppdrag och arbetsprocesser.
- ✓ De andra aktörerna har tillräcklig kunskap om ditt uppdrag och vad det innebär för klienten och i samverkan. De tvångsåtgärder som kriminalvården har är ofta användbara i samverkan.
- ✓ Det finns en ömsesidig respekt och förståelse för varandras respektive uppdrag.
- ✓ Klientens behov står i fokus för samverkan. Vad behöver hen för att ta steg i prosocial riktning in i samhället?
- ✓ Samverkansmötet resulterar i en planering där det tydligt framgår vem som ska göra vad när.
- ✓ Ni även planerar för vad var och en ska göra om det blir avvikelser från planen (t.ex. genom misskötsamhet eller personalomsättning)
- ✓ För en VF-klient: sträva efter en tydlig planering, motsvarande ett schema, för klientens första tid i frihet efter villkorlig frigivning.
- ✓ Klienten involveras och ges eget ansvar. Hjälp och stöd innebär inte att göra saker åt klienten som hen kan klara själv.
- ✓ Planeringen dokumenteras i VSP.

Genomföra

Målet med den här fasen är en rörelse framåt i samverkansprocessen där klientens behov adresseras och följs upp kontinuerligt enligt den planering som bestäms i föregående fas. Här behövs samordning och kontinuitet.

Säkerställ att:

- ✓ Klientens behov (inte önskingar) står i fokus för samverkan. Vad behöver hen för att fortsätta ta steg i prosocial riktning in i samhället?
- ✓ Uppföljningen av planen fortsätter. Följ den plan som gjordes i föregående fas!
- ✓ Klienten ges eget ansvar. Hjälp och stöd innebär inte att göra saker åt klienten som hen kan klara själv.
- ✓ Det finns en förståelse för att eventuell misskötsamhet från klientens sida kan handla om bristande färdigheter, bristande problemlösningsförmåga och kunskaper. Hantera misskötsamhet enligt praxis, men utforska också vad den beror på med fokus på hur vi kan hjälpa klienten att komma på banan igen.
- ✓ Om nya behov uppkommer eller identifieras – involvera relevanta aktörer i samverkan.
- ✓ Om behoven tillgodoses – avveckla aktörer från samverkan.
- ✓ Det finns förutsättningar för samverkan mellan andra aktörer att fortsätta även efter att klientens övervakningstid upphör. Flera av klientens behov kommer troligen att finnas kvar över lång tid.
- ✓ Följ alltid upp planen och dokumentera när ni gjort uppföljning.

Kom ihåg! Precis de problem (ofta attityder) som ses som skäl till att en klient inte kan ta del av en insats är de problem som är anledningen till att klienten behöver insatsen.

En modell för extern samverkan – särskilt för chefsnivå

Både medarbetare och chefer ska arbeta målmedvetet utifrån sina olika uppdrag med extern samverkan. Detta material riktar sig till chefer i frivården och kompletterar *Modellen för extern samverkan* som beskriver samverkansprocessen på klientnivå. För att den ska fungera krävs ofta överenskommelser eller avtal med våra samverkansaktörer som bör upprättas på chefsnivå. Särskilt viktigt är att skapa förutsättningar för medarbetare att inleda samverkan tidigt, bland annat genom att det finns tydligt överenskomna strukturer för vem som gör vad och när.

Kriminalvårdens arbete med samverkan med externa aktörer utgår ifrån följande punkter:

- Samverkan är en av flera komponenter i det återfallsförebyggande uppdraget som kommer att ta tid och resurser i anspråk.
- Samverkan är en pågående process som behöver underhållas löpande över tid.
- Det finns stora vinster att göra med en samordning av olika insatser, både för oss i vårt uppdrag, för våra klienter och för våra samverkanspartners.
- Vår skyldighet att samverka regleras i myndighetsförordningen och förvaltningslagen.
- En fungerande samverkan förutsätter god kunskap om våra samverkanspartners inom kommuner, hälso-sjukvård, andra myndigheter och civilsamhället. Vilka är de? Vilket är deras uppdrag? Hur ser deras organisation och beslutsprocess ut? Har de tillräcklig kunskap om oss och vårt uppdrag?

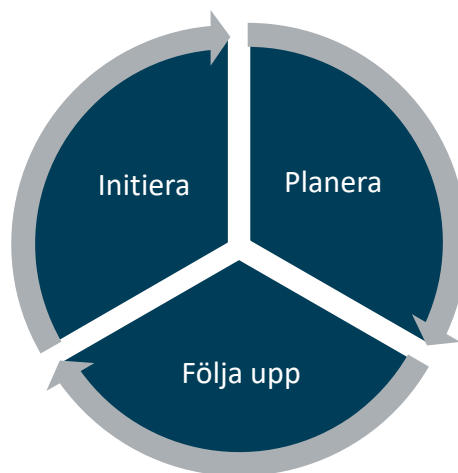
Nedan beskrivs ett tillvägagångssätt för hur samverkan kan skapas och vidmakthållas med externa aktörer. Till varje fas finns tips och förslag på arbetsmaterial som kan användas. Finns tillgängligt på Krimnet.

Mål: att skapa kontakt med samverkansaktörer för att initiera samverkan.

Göra: Inventera vilka aktörer ni behöver förbättrad samverkan med. Utforska vilka strukturer för samverkan som finns som vi skulle kunna bli en del av. Ta kontakt med aktören på chefsnivå. Bjud in till dialog, möte eller workshop för att inleda samverkan.

Material:

Film: tips från frivårdsschefen

Mål: att upprätta avtal eller överenskommelser om hur samverkan ska fungera

Göra: Genomföra möten/ workshops. Klargöra roller och uppdrag. Undanröj hinder och planera för hur samverkan ska se ut och följas upp mellan parterna.

Gör en överenskommelse eller upprätta ett avtal om er samverkan. Bygg en struktur baserad på funktioner, inte personer. Kom överens om kommunikationsvägar och hur eventuella avvikelser ska hanteras.

Material: Workshop 1 och 2
Agenda samverkansmöte
Mall för överenskommelse
Flödesschema/mall för samverkansstruktur

Mål: att vidmakthålla en fungerande samverkansprocess

Göra: Följa upp hur samverkan fungerar genom dialog med medarbetare och samverkansaktörer. Använd överenskomna strukturer och kommunikationsvägar. Identifiera glapp/svaga länkar i samverkansprocessen och åtgärda dem. Kom ihåg att samverkansprocessen ständigt behöver följas upp och hållas levande.

Material:

Agenda samverkansmöte
Film: tips från kriminalvårdsinspektören